
Zápis ze zasedání Studijní komise AS UK ze dne 6. listopadu 2023

Přítomní: Mgr. Anna **Altová** (PřF), doc. Cyril **Brom**, Ph.D. (MFF), prof. RNDr. Jan **Černý**, Ph.D. (PřF), Ing. Jan **Hrabovský** (MFF), Pavel **Linzer** (PF), MUDr. Veronika Viktoria **Matraszek** (3.LF), MUDr. Anna **Malečková**, Ph.D. (LFP), Karel **Mikulčák** (LFP), doc. Ing. Stanislav **Smrček**, CSc. (PřF), Mgr. Barbora **Štindlová**, Ph.D. (Součásti), Oskar **Vogl** (ETF) | Jakub **Gogela** (PF), MUDr. Kateřina **Grygarová** (3.LF), Mgr. Daniel **Vašek** (PřF)

Hosté: MUDr. Josef **Fontana**, Ph.D. (KR), Mgr. David **Hurný** (KR), prof. MUDr. Milena **Králičková**, Ph.D. (rektorka), doc. RNDr. Markéta **Martínková**, Ph.D. (KR), doc. MUDr. Jan **Polák**, Ph.D. (KR), RNDr. Věra **Šťastná**, Ph.D. (RUK)

Program:

1. Zahájení a schválení programu zasedání
2. Návrh Plánu realizace Strategického záměru Univerzity Karlovy pro rok 2024
3. Zpráva o průběhu hodnocení výuky studenty a absolventy na fakultách UK za akademický rok 2021/2022
4. Koncepce závěrečných prací
5. Různé

1. Zahájení a schválení programu zasedání

Pavel Linzer, předseda Studijní komise AS UK, přivítal všechny přítomné a zahájil zasedání Studijní komise AS UK. Představil návrh programu zasedání, který byl schválen tichým souhlasem.

2. Návrh Plánu realizace Strategického záměru Univerzity Karlovy pro rok 2024

Pavel Linzer, předseda Studijní komise AS UK, uvedl tento bod a předal slovo J. M. paní rektorce.

J. M. paní rektorka uvedla, že návrh materiálu představuje přehled toho, co pro příští rok v jednotlivých oblastech strategického záměru chce vedení UK dělat. Vytyčuje nejdůležitější pilíře pro příští rok a obsahuje 6 hlavních priorit. První z nich se týká hodnocení vědy, jehož zahájení UK příští rok opět čeká. Druhá věc je opatření ke zvyšování úspěšnosti studia, jejichž garantem je doc. Polák. Vedení UK chce fakultám nabídnout různá opatření, která budou fungovat na různých fakultách a v různých studijních programech různě. Bude možné na to využít zdroje z OP-JAK. Třetí cíl je stanovit kompetenční rámec vyučujících a pedagogické dovednosti. Vedení UK si uvědomuje, že na každé fakultě je situace různá a potřebuje jiné nástroje. Čtvrtá oblast zájmu je umělá inteligence ve vzdělávání a ve výzkumu. Pátý bod je záměr diskutovat budoucí podobu rozepisování fixní části příspěvku, o které se již hovořilo na zasedáních RKR. Šestá věc je pokračování prací na vývoji studijního informačního systému a dalších informačních zdrojů. Do plánu realizace se propisují i komunitární zdroje, měli bychom směřovat k získávání ERC grantů. J. M. paní rektorka se snaží motivovat vedení fakult, aby otevíraly cizojazyčné studijní programy.

Prof. Černý uvedl, že v dokumentu není ani jediným slovem zmíněna jiná vysoká škola, aliance či Akademie věd kromě 4EU+. Domnívá se, že spousta cílů, které materiál obsahuje, můžeme dosáhnout ve spolupráci s někým jiným. Může to být například i jedním z důvodů neúspěchu v oblasti získávání komunitárních zdrojů. Druhá věc je, že žádný takový text nemá smysl, pokud v něm nejsou žádná kvantifikovatelná kritéria. Je to proklamativní a ideologický text, ve kterém by uvítal víc konkrétní, aby jeho plnění bylo hodnotitelné. **J. M. paní rektorka** uvedla, že jiné vysoké školy a další instituce materiál nezmiňují proto, že navazuje na již sepsaný Strategický záměr a drží jeho formu. Je to plán realizace pro UK, tedy na to, jaké kroky UK udělá, ale souhlasí, že je důležité udržovat pevnou vazbu s dalšími institucemi a inspirovat se jejich řešeními. Sdílí i ten pohled, že nejsme dostatečně dobří, a jiné univerzity jsou v některých ohledech lepší než UK, a opakovaně to na zasedáních RKR připomíná. Její role ale není jen říkat, že je něco špatně, ale kritiku musí vyvažovat a poukazovat na to, že UK má také velký potenciál. Dále uvedla, že kvantitativní kritéria jsou obsažena v Programu na podporu strategického řízení, který uvádí jednotlivá opatření, kterými je naplňován strategický záměr. Její vedení za každým bodem konkrétní čísla a konkrétní vize má. **Dr. Fontana** doplnil, že vedení UK má kolem 70 indikátorů strategických záměrů, které jsou vyčísleny a v průběhu roku se vyhodnocují, ale nebyly vtěleny do předloženého materiálu. **Dr. Šťastná** doplnila, že dokument se může zdát izolovaný, ale relevantních dokumentů je celý soubor. Po sběru dat se počítají indikátory, kde je ke každé oblasti vybráno 5-6 indikátorů tak, jak je schválí vedení UK. Debatu k tomuto datovému materiálu by bylo vítané vést. K indikátorům existuje i bilanční zpráva, které vyhodnocuje plnění.

Gogela se dotázal jaké konkrétní kroky budou učiněny v oblasti podpory mezifakultního studia, protože je to jedna z věcí, které na UK chybí. **J. M. paní rektorka** uvedla, že v této oblasti její vedení bohužel sklízí plody minula, kdy všech 17 fakult fungovalo co do pravidel pro organizaci studia úplně odděleně. Nyní jsme v situaci, kdy každá fakulta má svá pravidla a své informační systémy, které jsou roztržité. Vedení UK chce využít novely zákona o vysokých školách, kvůli které bude otevřen Studijní a zkušební řád, a upravit i další věci, které by bylo možné řešit jednotně. Nemůže slíbit nic nového, ale bude se vést debata s fakultami, co by se dalo řešit v oblasti studia jednotně. **Doc. Martínková** poznamenala, že si toto téma vzala za své, ale bude záležet na tom, jak budou na tyto snahy reagovat fakulty.

Linzer se dotázal, zda existuje plán, kdy a jak se podaří implementovat moduly nového SIS. **J. M. paní rektorka** uvedla, že na příštím zasedání RKR bude předložen samostatný materiál k SIS, kde bude uvedeno, které moduly se podařilo vysoutěžit.

Linzer se dále v souvislosti se zmínkou o spolupráci se zahraničními středními školami dotázal, zda se vedení UK plánuje více zaměřit i na spolupráci s českými středními školami, kde podle něj silně zaostáváme za MUNI. **J. M. paní rektorka** uvedla, že spolupráce se středními školami probíhá spíše na fakultní úrovni, ale zároveň se rozvíjí pod OVV. Zahraniční střední školy jsou v materiálu zmíněné proto, že jde o novou aktivitu. **Linzer** se dále dotázal, zda se uvažuje o zavedení něčeho podobného jako jsou studentští ambasadoři na MUNI či o nějakých dalších konkrétních krocích, jak ještě posílit propagaci vůči středoškolákům a obraz moderního a přívětivého studia u nás v porovnání s některými jinými univerzitami. **J. M. paní rektorka** uvedla, že s nemá pocti, že by tomu takto bylo. Neumí si představit, jak by studentští ambasadoři mohli významně pomoci navýšit procento uchazečů. Vedení UK se snaží podporovat i sociálně slabé studenty a je na AS UK, aby rozhodl o tom, že v Principech pro rozdělování příspěvků a dotací má být na tuto oblast věnováno více finančních prostředků. Kroky, které se učinily, zahrnují například novou expozici na Gaudeamu, jejíž dosah je daleko širší než dosah potenciálních ambasadorů. **J. M. paní rektorka** se domnívá, že se nedá říct, že by UK v oblasti propagace nebyla aktivní. **Linzer** uvedl, že se domnívá, že je objektivní fakt, že UK je méně úspěšná v přitahování studentů z regionů. Problém se netýká sociální oblasti, ale je spíš obecnější. Bylo by dobré v této oblasti zavést nové nástroje a zapojení studentů se mu jeví jako vhodné řešení. Zároveň si nemyslí, že by tato oblast měla být ponechána pouze v gesci fakult. **J. M. paní rektorka** uvedla, že o počtu uchazečů z regionů vypovídají konkrétní data, která jsou velmi fakultně specifická. Jsou fakulty, kde jsou studenti z celé republiky, i fakulty, kde se soustřeďují spíše studenti z Prahy a Středočeského kraje. **J. M. paní rektorka** se snaží, aby byly centralizovány věci, u kterých dává smysl je dělat společně a tróufá si tvrdit, že z celé historie polistopadových rektorů bylo za poslední rok a půl v tomto ohledu odvedeno nejméně práce.

Dr. Štindlová uvedla, že data o tom, kolik studentů na fakultách máme z jakých regionů jsou zcela objektivní a co se týče spolupráce se středními školami, hodně dělá například Juniorská univerzita. Chybí evidence toho, co se dělá na fakultách a co fakulty v tomto ohledu nabízejí.

Vogl uvedl, že neví, zda se dá změřit, jaké dopady má působení studentských ambasadorů, ale sám zažil ambasadorů z MUNI, kteří často byli šířiteli mýtů, což není to, co bychom měli chtít dělat, ale často se i právě na základě jejich prezentací studenti pro MUNI nakonec rozhodli.

Mgr. Hurný uvedl, že vedení UK chce zapojit odborníky z fakult v oblasti středoškolské odborné činnosti a lépe tuto oblast prezentovat. Co se týče spolupráce se středními školami, OVV připravuje celou řadu nástrojů.

Prof. Černý se přimluvil za ponechání něčeho v gesci fakult, protože budování sítě kontaktů je dlouhodobá mravenčí práce. Dále uvedl, že existuje dobrá praxe výjezdů na střední školy, ale mnoho akademiků nabídky odmítá. Co se týče středoškolské odborné činnosti, vidí velký prostor pro budoucí působení UK a bylo by dobré potenciálu tohoto nástroje využít.

Linzer dále k alianci 4EU+ uvedl, že za její největší slabiny považuje financování a nízká míra uznatelnosti zapojení studentů v alianci pořádaných kurzech a podobně. **J. M. paní rektorka** uvedla, že často aktivitu 4EU+ brzdí nižší míra angažovanosti aliančních partnerů. Postupně se to mění, ale chce to trpělivou práci. Vedení UK chce, aby při všech aktivitách mobility, ať už fyzické či virtuální, bylo možné uznat nejen kredity, ale celé předměty, ale je to opět o trpělivém jednání s garanty předmětů. **Doc. Martínková** doplnila, že problematika uznatelnosti se řeší v oblasti microcredentials, UK se snaží v této oblasti vyjednávat a sleduje, jak to vidí partnerské země a hledá průniky.

Usnesení:

„Studijní komise AS UK bere na vědomí návrh Plánu realizace Strategického záměru UK pro rok 2024.“

Schváleno tichým souhlasem

3. Zpráva o průběhu hodnocení výuky studenty a absolventy na fakultách UK za akademický rok 2021/2022

Pavel Linzer, předseda Studijní komise AS UK, uvedl tento bod a předal slovo doc. Polákovi.

Doc. Polák uvedl, že tuto zprávu UK povinně zpracovává každý rok a týká se toho, jakým způsobem probíhá hodnocení vzdělávací činnosti studujícími. Jde o souhrnný dokument a týká se toho, jak je na UK sběr příslušných dat zajištěn. Obsahuje i seznam osob z fakult, které se zpracování dat věnují.

MUDr. Matraszek uvedla, že na 3.LF se hodnocení účastní málo studentů a dotázala se, zda i jinde než na PF UK existuje systém „něco za něco“, ve smyslu že když někdo vyplní anketu, bude mu umožněn zápis předmětů a podobně. **Doc. Polák** uvedl, že na PF UK může student zaškrtnout, že se hodnocení nechce účastnit. Materiál pracuje s počtem studentů, kteří se hodnocení účastnili. 3.LF na tom v kontextu lékařských fakult není tak špatně. Kromě PF má podobný motivační systém i FSV.

Linzer se dotázal, zda doc. Polák vidí nějakou změnu v procentech počítaných podle nové metodiky, a zda vidí nějaký důvod pro to, proč je počet hodnotících studentů vždy v letním semestru nižší než v zimním. **Doc. Polák** uvedl, že čísla podle nové metodiky jsou odlišná, spočítat to není jednoduché. K druhému dotazu žádnou teorii nemá.

Prof. Černý uvedl, že nízké procento výtěžnosti nemusí být špatná zpráva. Někdy je zvýšená chuť hodnotit spojená s tím, že studenti vidí nějaký problém a mají pocit, že ho vyplněním ankety mohou řešit. Otázka je, co si akademik z hodnocení má vzít, protože je hodnocen úspěšnými i neúspěšnými studenty, ale neví, od kterého studenta přišel který komentář. Bylo by dobré mít pro analytické účely při zachování anonymity spojené tyto věci se studijním průměrem, klidně zaokrouhleným na jednotku.

Vogl uvedl, že prof. Černý má pravdu, ale obává se, že například na ETF by spojení hodnocení se studijním průměrem způsobilo, že by anketu nevyplnil už vůbec nikdo.

Usnesení:

„Studijní komise AS UK bere na vědomí Zprávu o průběhu hodnocení výuky studenty a absolventy na fakultách UK za akademický rok 2021/2022.“

Schváleno tichým souhlasem

4. Koncepce závěrečných prací

Pavel Linzer, předseda Studijní komise AS UK, uvedl tento bod a předal slovo doc. Martínkové.

Doc. Martínková uvedla, že nápad zapracovávání připomínek oponentů závěrečných prací připomíná publikační proces a domnívá se, že toto není úloha bakalářské či diplomové práce. Rolí oponenta v českém školském systému není spoluvytvářet danou práci, to může fungovat třeba v Německu. Nápad je to zajímavý, ale z jejího pohledu velmi těžko uchopitelné. Závěrečné práce jsou učební dílo, nelze je vnímat jako zdroj ověřených informací.

Prof. Černý uvedl, že nebere argument, že jsme Česká republika a ne Německo. Stále voláme po internacionalizaci a dobré praxi z jiných zemí. Existují akademická prostředí, kde je normální, že diplomová práce je proces, a že student se naučí ji dovést do konečného produktu, který může vyjít jako kniha. **Doc. Martínková** uvedla, že pokud bychom se tímto chtěli inspirovat, celý proces bychom museli překopat, školitelé by museli výrazně zredukovat počet vedených prací a podobně. Umí si to představit, ale neví, jestli by se za to byla schopná postavit před fakultami. **Prof. Černý** uvedl, že nabízí, že pokud by něco takového bylo umožněno, na PŘF provedou pilotní verze. I mezi studenty by o to byl zájem. Studenti jsou velmi závislí na svém školiteli, což nemusí být vždy dobře. Snížení počtu vedených prací jedním školitelem by bylo jediné dobře. **Doc. Martínková** uvedla, že si umí představit, že se udělá jeden seminář navíc, ale bude to nezávazné a když student nedodá draft, nic se nestane. Předpisově to nyní nelze jinak uchopit.

Linzer shrnul, že teoreticky si takový model v současném systému fakulta může zavést, pokud chce.

Mgr. Hurný doplnil, že pokud by to mělo být tak, že se bude upravovat repozitář a měly by se tam nahrávat dvě verze, bylo by to velmi složité.

Prof. Černý poznamenal, že nejdůležitější mu to přijde u magisterského studia, aby se studenti naučili, jak zapracovat připomínky a vylepšit výsledný produkt.

Mgr. Altová uvedla, že na úrovni disertací to tak na PŘF je, ale na úrovni magisterského studia si se stávajícím počtem studentů neumí představit, jak by se to kapacitně zvládalo. Myšlenka se jí líbí, ale realizace jí nepřijde reálná.

5. Různé

Linzer v tomto bodě otevřel otázku umělé inteligence a tvorby závěrečných prací a požádal Mgr. Hurného o sdělení, zda existuje nějaká vize vedení UK jak přistupovat k umělé inteligenci v tomto kontextu. **Mgr. Hurný** uvedl, že vznikl celý metodický dokument, jehož část se této problematice věnuje. V tuto chvíli nejsme schopni dát 100% stanovisko, že něco napsala umělá inteligence. Ještě nejsme v době, kdy by práce napsaná umělou inteligencí byla tak dobrá, že by prošla oponentským řízením. Apeluje se na to, aby probíhaly pravidelné konzultace studenta se školitelem, obhajoba práce byla důsledná a posudky hodnotily nejen formální kritéria práce. Umělá inteligence je nástroj, který vedení UK vidí pozitivně a nechce jeho používání studenty obecně omezovat. Nelze dát z centra jednotný návod pro lékařské, přírodovědné a humanitní fakulty. Celá řada fakult si vydala vlastní metodické pokyny. **Doc. Polák** doplnil, že jedna věc je proces vzniku práce, který musí být dokumentován. Dále je potřeba klást důraz na obhajobu práce, kde je třeba klást otázky proč student kladl důraz zrovna na tyto aspekty / oblasti. Dále je možnost například bakalářské práce směřovat na řešení konkrétního projektu, kde pak bude vliv AI menší. Závěrem uvedl, že na VŠE je v procesu změna spočívající

v nahrazení bakalářských prací „bakalářským projektem“, který může spočívat v odborné stáži, zahraničním pobytu či fakultním / firemním výzkumném projektu. **Linzer** uvedl, že je třeba se zamyslet nad tím, jak povzbudit to správné použití AI.

Prof. Černý uvedl, že na PřF si zvykli považovat bakalářské práce, které nemají více než 100 citací, za neplnohodnotnou, protože student nezpracoval dostatečné množství literatury. Podle něj je to špatně, protože to vede k výběru povrchních a obecných témat. Zdá se mu lepší, aby si bakalářský student pečlivě prostudoval jednu špičkovou publikaci, než aby povrchně vytvářel nějaké elaboráty. Je otázka, zda se něco takového vejde do definice bakalářské práce. **Doc. Polák** uzavřel, že rozšíření pojetí bakalářské práce si lze představit, ale je třeba to promyslet.

Linzer dále v tomto bodě navrhl projednat podnět doručený Komisí pro IT AS UK. **Prof. Černý** podnět představil, uvedl, že na Komisi pro IT se diskutovala možná řešení „klikacích závodů“ při zápisech. Identifikovaly se dva možné problémy, a to jednak omezená kapacita studijních povinností a tlak zapsat si předmět samotný a dále pak různé alternativy výuky předmětu (vyučující). **Linzer** uvedl, že jako důležitý faktor vnímá i čas semináře, protože studenti si chtějí smysluplně časově poskládat rozvrh. **Prof. Černý** uvedl, že toto bylo v diskusi na Komisi pro IT také zmíněno, ale nelze odhadnout, jaký je poměr. Tématem, kterým by se měla Studijní komise zabývat, jsou důvody, proč „klikací závody“ v jednotlivých studijních programech existují, což poukazuje na nedostatečné výukové kapacity fakult. **Linzer** shrnul, že z diskuse vyplývá, že Studijní komise chce požádat vedení UK, aby přimělo fakulty, aby se zabývaly důvody, proč si studenti zapisují to, co si zapisují.

Usnesení:

„Studijní komise AS UK žádá vedení UK o zpracování analýzy důvodů vzniku „klikacích závodů“ a možnosti jejich řešení.“

6 pro – 0 proti – 0 zdrž.

Schváleno

Pavel Linzer, předseda Studijní komise AS UK, poděkoval všem za účast a zasedání ukončil.

Zapsala: Mgr. Anna Matoušková, tajemnice Legislativní komise AS UK

Vidi: Pavel Linzer, předseda Studijní komise AS UK